

OBSAH

Předmluva	15
Poděkování	17

Část I. Život Františka Buriana do roku 1915 19

1. Předválečná léta	21
Mládí na Kampě	21
Malostranské gymnázium	23
Život studenta na konci 19. století	24
Porucha sluchu	31
Plastické operace na Kukulově klinice	32
Počátky plastických operací v české literatuře	38

2. 1912–1913: Balkánské války	40
První válečné zkušenosti	40
Tobiášškova mise do Bělehradu	49
Ranění nejsou nepřátelé	52
Pracovní den v Bělehradu	53
Princezna Jelena v nemocnici	55
Evakuace raněných v balkánské válce	56
Střelná pušková poranění	59
Vedoucím české chirurgické skupiny v Sofii	66
Zemětřesení v Bulharsku a návrat domů	75

3. 1914–1915: První roky války v Praze	85
Soukromá praxe v Praze	85
Vídeň 1914	86
Polní nemocnice	90
Záložní nemocnice č. 2 v Praze	92
Život v zázemí a ohlasy fronty 1914–1915	94

Část II. Vojenským lékařem v Temešváru (1916–1918) 101

4. Rok 1916	102
Květen 1916	102
Východní fronta: Brusilovova ofenziva	103

Transporty z Bukoviny a vědecká práce za války	105
Práce v posádkové nemocnici	106
Odborná schůze	110
Starosti s personálem	111
Temešvár za války	114
Konzilium v Buriáši	118
Boj proti štěnicím, blechám a nečistotě	122
Nároky na vlastní práci	124
Finanční starosti	126
Rozšíření oddělení a pracovní den	127
Neštěstí Zeppelinu	129
Zostření cenzury	130
„Nová válka“ na balkánské frontě	131
Zamítnuté jmenování	132
Česká společnost v Temešváru	135
Psychoterapie	137
Zásilky domů a oslava svátku za války	138
Večeře u vojenského účetního rady	139
Nemocný kurát a další Zeppelin	140
Posílení svalstva před operací kýly	143
Vše se chystá na zničení Rumunska	144
Ve Vídni prohlížejí domácnosti	146
Neohlášený vlak	147
Srážka vlaků	150
Smutné je naše povolání	151
Dárky od dětí	151
Děti, modlete se	154
Sentimentální myšlenky	155
Přípravy na dovolenou	156
Vídeň 1916	158
Život v zázemí v roce 1916	160
Rekvizice	161
<hr/>	
5. Rok 1917	165
Návrat po dovolené	165
Sebepoškozenci	165
Výměna mužského personálu za ošetrovatelky	169
Nynější doba je neskutečná	171
Přednáška o plastických operacích na lebce a krytí amputačních pahýlů	174
Konziliárním chirurgem	175
Nejsou pomyje pro nemocniční prasata	176
Omezení železniční dopravy	176

Sebevražda	177
Ošetřovatelky v nemocnici	179
Milion německých rekrutů má přijít do Uher	182
Jako jedu je třeba varovat se tloušťky	182
Podvody při odvozech a série sebevražd důstojníků	183
Trh v Temešváru a místní poměry	184
Starosti důstojníků	185
Společnost v kasinu	185
Děti doma	186
Sen jara	186
Touha po domově	187
Povolení nošení bulharských řádů	188
Hlad po zánětu žaludku	189
Abscesy po injekcích oleje	189
Opět na večeri u účetního rady	190
Uniforma	191
Zármutek pro špatnou diagnózu	193
Mrhání materiálem	195
Nové spousty operativních případů	195
Rehabilitační cvičení a masáže u pacientů	196
Předpisy	197
Jízdy na koni	198
Nový nos	199
Záruka zdraví	202
Vzpomínky na svatební dny	204
Přednáška o nádorech mozku	206
Návštěva v Bilbedu	206
Komise ministerstva války	207
Česká společnost a ženský personál v nemocnici	211
Reakce na přednášku o tumorech	212
Stávka železničních dělníků	212
Návrat z dovolené	214
Pracovní den s čekáním na mír	216
Názor na spisovatele	217
Oslava svátku Anny	219
Vztah k Čechům v Temešváru	220
Letní vedra	221
Horcko a zápach ran	222
Smrt po mimoděložním těhotenství	223
Učení se řečem	224
Osudový dopis	225
Péče o tělo a duši	226

Oddělení pro nevyléčitelné případy	227
Je čím dále tím nebezpečněji	228
Transport za transportem	231
Veliký dopis	233
Dítě se záškrtem	234
Když řadí smrt	235
Boj proti umírání	236
Proviant z Temešváru	236
Princip života v nynější těžké době	239
Co zlepšit v péči o sepse	240
Rozkaz k vyprázdnění nemocnice	240
Ráno v sedle	241
Zůstávají jen rozedřené ruce na práci	242
Konec malých balíčků	243
Operační program	244
Pozdní babí léto v Temešváru	244
Další přednáška ve spolku	245
Bitva u Caporetta	246
S nástroji se nedá operovat	247
Brzo nebude obvazový materiál	249
Akutní zánět kostí u sedmileté holčičky	250
Naděje na mír	251
Systematické cvičení u tortikolis	252
Život v zázemí ve druhé polovině roku 1917	254
Nové rekvizice	255
Fronta na chleba	255
České srdce	256
Nepokoje	257
<hr/>	
6. Rok 1918 - poslední rok války a čekání na mír	258
Leden	258
Nemocniční zápach	258
Život v Praze	259
Přesila práce v garnizonní nemocnici	260
Koňský transport na západní frontu	260
Z italské fronty vozí zmrzačené a mladí se chtějí bavit	261
Už musí být brzo mír	263
Nepokoje a stávky v Plzni a Kladně	263
Obava o rodinu v Praze	265
Manifestační průvod na Václavském náměstí	266
Generální stávka v Temešváru	266
Dávky jsou jen čtvrt kila mouky na týden	267

Shluky lidí v Praze vytloukají krámy	268
Ušetřit se zklamání	269
Koncert	269
V zasněžených kopcích byly díry od granátů	270
Bazar a kabaret v Temešváru	271
Služky a jejich platy za války	272
Únor	273
Nouze o maso	273
Strach se vznáší ve vzduchu	273
Deklarace propuštěna cenzurou	275
Chodí stále nové a ostřejší rozkazy	275
Pražské všední dny za války	277
Uoperovaná do zničení	278
Starosti běžné v pražské domácnosti	279
Problémy s nástroji	281
Čekání na dopis a vyhlížení jara	282
Koncert za války	283
Bezpříkladná námaha dochází uznání	283
Válečná farma proviantáka Emila Porše	284
Účtování domácnosti v Praze za rok 1917	288
I v Temešváru jsou Burianové	289
Dobrá dojem může mýlit	290
To není žádný mír a nebude	291
Generál na komisi v Segedíně mluvil s uznáním o Františkovi	292
Zákaz zvyšování nájemného do 2000 korun	293
Místo mouky oves	294
Studený vítr	295
Důstojnická schůze	296
Za láhev mléka smění staré šaty	298
Oslava Romanových čtvrtých narozenin	299
Problémy vzdáleného dopisování za války	301
Žádali o uhlí, ale odkázali je na chlebovou komisi	301
Za půl kila másla šaty, za šaty slámu	301
Sedlák vojákem	303
Jídlo na týden jako koření	304
Březen	305
Hrozný - jíst oves jako koně	305
Děti si hrají i za války	307
V Praze se vydává 10 dkg masa na osobu, oves místo mouky a kukuřičný chléb	307
Do Temešváru přišlo jaro	308
Přípravy na kongres v Berlíně	309
Zlost nad vykradeným kufrem	310

Špatné nástroje	313
Pokračování příprav na kongres v Berlíně	314
Jen dr. Burian v Temešváru může nemocného zachránit	316
Mimoděložní těhotenství	316
Komentář k mimoděložnímu těhotenství	318
Něco veselého je třeba vyhledávat v této době	319
Vykrádání zásilek	320
Odejdou stařečkové a my budeme litovat	321
Ofenziva na západě	322
Duben	323
Manželská potyčka	323
Nebudeme už o tom mluvit	325
Stýskání	325
Strážníci na koních bránili shromáždění na Václavském náměstí	326
Změny v Temešváru a generální stávka v celých Uhrách	328
Plastika kolena a starosti s personálem v nemocnici	330
Rakousko-uherská továrna na vojáky	332
Slečna je zlodějka	343
Belšan tvrdil, že Burian je jeho perla	344
Žádost nové slečny	346
Oslava výročí svatebního dne	347
Květen	348
Oslava prvního máje	348
Pošty mají zakázáno od vojáků přijímat balíky	350
Chystá se ostrá perzekuce	350
Černý kašel	352
Slavnostní dny začaly	354
Tragédie ztráty sluchu, kterou denně prožívám	357
Odloučenému člověku jsou dopisy vším	357
Konec procesu	358
Národní listy byly zastaveny	359
Výlet za Prahu za války	361
Ve spíži proviantu ubývá	362
Mamička je smutná, od tatíčka nepřišlo tři dny psaní	364
Herkulovy lázně	365
Divadlo za války	369
Praha za války	370
Nebudeš-li studovat, klesneš na pouhou porodní bábu	371
Zprávy z Kyjeva a od Azovského moře	372
Doba je málo vhodná k oslavám	373
Červen	374
Zrušený oběd	374

Vaří mizerně, mám střevní obtíže	375
S nemocným jede proviant	376
Den plastických operací	377
Těžké dny	378
Dovolená na válečnou půjčku	379
Pila bod po bodu trhá čas	379
Rakouská ofenziva na Píavě	382
Transporty přes 1000 raněných	382
Utišení po velkých transportech	385
Samé granátové rány a sepse v transportech	386
Na frontě	386
Čekání na dopis je ve válce psychózou	390
Červenec	391
Rumuni a Srbové si stříkají pod kůži moč a vodu z hnojnice	391
Stále plavu v hnisu	392
Požehnaná neděle	394
Kdo je vlastizrádce?	394
Zdvojený lalok na defekt brady	395
Transport z posledních bojů na Píavě	397
Operace se musí skládat bod za bodem	398
Na Ukrajině je mor	399
Lidé tu trpí, části těla se jim v ohavné hnilobě zaživa rozpadají	399
Zřízení potravní daně provedli loupež	401
Vyprázdnit nemocnici je Sisyfova práce	402
Problémy s mozkovými abscesy	404
Srpen	404
Rozšíření krkavice jako holubí vejce	404
Září	406
Sedím u smutného stolu a ve smutné světnici	406
Podvody při vývozu potravin	407
Mouka z Ukrajiny	408
Zhroucení balkánské fronty	408
Říjen	411
Odjezd Maďarů z Prahy	411
Pneumonie v zajateckém táboře	412
Nejistota	413
Mrazivé konzilium v Új Pécsi	414
Rozšíření pneumonie v zajateckém táboře v Temešváru	419
Epidemie španělské chřipky v Praze	419
V kočáře s ohnivými oři	421
V Praze nestačí pohřbívat	422
Španělská chřipka v Temešváru	423

Epidemie nebere konce	424
Generální stávka a vojsko v Praze. Oběť svého povolání	425
Bosenské vojsko prý odjíždí	427
„Malé případy“ ženské lékařky za války	428
Na Wilsonově odpovědi Rakousku závisí náš osud	429
Zákaz dovolených a služebních cest do Čech	430
Ženský tělocvik za války v Praze	431
Epidemie se zmenšuje	432
Čekání na transport v Temešváru	433
Prst přišitý u dítěte dr. Lankašovou-Burianovou v Praze	433
Očekává se výměna vojska Čechů za Maďary	436
Lidé stále v Praze umírají na chřipku	437
Na Václavském náměstí se zpívá, řeční, na monarchy se dělají kruté vtipy	438
Vlaky jezdí naložené nejdivočejšími věcmi	440
Pražský převrat	441
Den velikých slavností – Praha 28. 10. 1918	442
Krvavé demonstrace v Uhrách	443
Praha 29.–30. října	445
Tvorba národních rad v Temešváru	447
Skupiny ozbrojených dezertérů loupí v okolí Temešváru	448
Listopad	449
Český výbor připravuje transport do Čech	449
Konec války a rozklad monarchií střední a východní Evropy	450
<hr/>	
Část III. Poválečné rekonstrukce válečných veteránů (1918–1924)	453
7. Stanice plastické chirurgie ve vojenské záložní nemocnici č. 8 v Praze na Hradčanech	454
8. Propuštění z armády a pochod pacientů do parlamentu	458
9. Ohlédnutí za první světovou válkou a za válkami vůbec	460
Rakousko-uherská armáda	460
Čeští vojáci v první světové válce	460
Zdokonalení zbraní	461
Léčebná činnost v průběhu 1. světové války	461
Transport raněných	463
Typy traumat	465
Lékaři a zdravotnický materiál v roce 1918	466
Výživa armády 1918	466
Stanice plastické chirurgie	467

Burianova pravidla ošetřování válečných poranění	469
Postižení populace v dlouhodobé válce	473
Summary	475
Bibliografie	485
Literatura	503
Seznam vyobrazení	508
Příloha I: Životopis Františka Buriana v datech	511
Příloha II: Burianovy chorobopisy z balkánských válek a první světové války	513
Příloha III: Slovníček lékařských pojmů	587
Příloha IV: Obrazová příloha	593
Jmenný rejstřík	599